

Beypazarı'nda Bulunan Kare Biçimli Tepelikler Üzerine Bir Araştırma

A Study into Square-shaped Tepelik(s)* Found in Beypazarı

Emel ERKAPLAN Gülhan GÜLDÜR

Dr. Öğretim Üyesi, Ankara Hacı Bayram Veli Üniversitesi, Sanat ve Tasarım Fakültesi, Ankara, Türkiye
Öğr.Gör. Ankara Üniversitesi, Beypazarı Meslek Yüksekokulu, Ankara, Türkiye

ÖZET

Anadolu'nun uzun tarihi geçmişi ve yüzyıllar boyu farklı kültürlerin etkileri, Türk giyim kuşam kültürünün zengin bir yapıya sahip oluşunda büyük bir rol oynamıştır. Bu kültürel zenginlik içerisinde başlıklar; giyim kuşama uygun olarak kullanılan giysinin şekline, rengine ve kumaşına göre çeşitlilik gösteren, giyimin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Anadolu kadın başlıkları bölgeler arasında birçok ortak özelliğe sahip olmakla birlikte kullanılan malzeme, teknik ve süslemeye göre de çeşitlilik göstermektedir. Bu çeşitliliğin sonucunda ise her yörede, Anadolu kadını tarafından bir takım mesajlar yansıtan farklı başlıklar kullanılmıştır. Kadın başlıkları; kimi zaman süslenmek ya da giyimi tamamlamak gibi fonksiyonlarının dışında ekonomik gücü, toplumsal konumu aynı zamanda duyguları yansıtan bir araç olmuştur.

En önemli baş takıları arasında yer alan tepelikler; kimi zaman inançlar doğrultusunda kimi zaman bereket ve tılsım amacıyla Anadolu'nun hemen her bölgesinde kullanılmış etnografik kuyum ürünü olarak da ayrı bir değere sahiptir. Tepelikler biçim, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri ve malzeme kullanımı açısından bölgesel farklılıklar göstermekte olup, genellikle daire nadiren de kare biçime sahiptir.

Araştırmada, Anadolu'da nadiren üretilip kullanılan kare biçimli tepelikler üzerinde durulmuş, Beypazarı kuyumcu koleksiyonlarından ulaşılabilen örnekler; boyut, malzeme, teknik, motif, kompozisyon ve kullanım özellikleri bakımından incelenmiştir.

Beypazarı kuyumcu koleksiyonlarından ulaşılabilen, Anadolu'nun diğer bölgelerinde rastlanmayan kare biçimli nadir tepeliklerin kullanımı konusunda edinilen bilgi ile detaylı inceleme yapmak üzere kaynak kişiler ve Bolu Kıbrısçık ilçesinde yöre halkıyla görüşülerek kullanım özellikleri hakkında bilgilere ulaşılmıştır. Kare tepeliklerin genel ve kullanım özelliklerinin tanımlanabilmesi için yerinde gözlem ve incelemeler gerçekleştirilmiş ayrıca yöre halkından elde edilen bilgiler değerlendirilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Tepelik, Etnografik takı, Geleneksel baş süslemesi, Kuyumculuk, Maddi kültür.

ABSTRACT

Long historical background of Anatolia and effects of different cultures since centuries have played an important role for the Turkish dressing up culture to have a rich structure. Within this cultural richness, the hoods have; become an integral part of clothing, which varies according to the shape, color and fabric of the clothing used in accordance with the outfit. Together with having many common features, the Anatolian women hoods vary according to the materials used, technique and ornament. As a result of this variation, at every region, different hoods giving some messages have been used by the Anatolian women. The woman hoods; sometimes have been a tool that reflects its economic power and social position, as well as its functions such as decorating or completing the clothing.

The tepelik(s) that take place between the most important head jewels; also have a special value as an ethnographic jewelry product that has been used in almost every region of Anatolia, sometimes in line with beliefs and sometimes for the purpose of fertility and talisman. The tepelik(s) show regional differences in terms of form, technique, motif and composition features and use of materials and they generally have a circular shape and rarely a square shape.

In the research, square shaped tepelik(s) that are rarely produced and used in Anatolia are emphasized, examples that can be reached from Beypazarı jewelry collections; were examined in terms of size, material, technique, motif, composition and usage characteristics.

Together with the detailed information obtained on the use of square shaped rare tepelik(s) that can be reached at the Beypazarı jewelry shop collections and cannot be seen at the other regions of Anatolia and for the purpose of making a detailed research, sourcing people and local people of Bolu Kıbrısçık District have been interviewed and information has been taken about the features of use. For the definition of general and using features of square tepelik(s), on place observations and researches have been performed and besides, information obtained from the local people have been taken to the evaluation.

*Tepelik refer to the head jewelry used by countrywoman in Anatolia.

Key Words: Tepelik, Ethnographic jewelry, Traditional head ornament, Jewelry production, Monetary culture.

1. GİRİŞ

İnsanoğlu var olduğu günden itibaren keşfetmeye ve üretime büyük önem vermiş, bu üretimler maddi kültür tarihinin önemli bir parçasını oluşturmuştur. Geçmişte ve günümüzde kullandığımız pek çok şey bu keşiflerin ve kültürün devamı niteliğindedir.

Kültür, insan yaşamının, düşüncesinin, duygularının, inançlarının her boyutunu içine alan, sonradan kazanılan bütün davranışları içeren, bireylere sosyal konumlarına göre meşru davranma hakkı veren, toplumsal sorunlara çözümler üreten, yaşama anlam katan ve medeniyet tarihini kendi yapısında barındıran bir bütündür (Baktır,2016:14). Çeşitli uygarlıklara ev sahipliği yapmış olan Anadolu zengin kültür birikiminin merkezi olmuştur.

Maddi kültür örneklerinden yalnızca birini oluşturan giyim kuşam kültürü bile Anadolu insanının ait oldukları topluluk hakkında önemli bilgiler vermektedir. Türk giyim kültürü canlılık ve zarafeti, motif zenginliği, kalitesi ile Anadolu insanının yaşam tarzını ve dünya görüşünü büyük ölçüde yansıtan bir özelliğe sahiptir (Kacar,2018:223). Türk toplumu yüzyıllar boyu zengin bir giyim kuşam kültürüne sahip olmuş, bu zenginlikte Anadolu'nun uzun tarihi geçmişi ve farklı kültürlerin etkileri büyük rol oynamıştır (Tansuğ,2007:30). Özellikle kadın giyimi; bedeninden ayağına giyilenle, baştan ayağa takılan takılarıyla ve süslemeleriyle bir bütünü oluşturmaktadır.

Bu kültürel zenginlik içerisinde başlıklar, giyim kuşama uygun olarak kullanılan; giysinin şekline, rengine ve kumaşına göre çeşitlilik gösteren, giyimin ayrılmaz bir parçası olmuştur. Başlıklar, süslenmek ya da giyimi tamamlamak gibi fonksiyonlarının dışında kadının ekonomik gücünü, toplumsal konumunu aynı zamanda duygularını da yansıtmıştır.

Anadolu kadın başlıkları incelendiğinde bölgeler arasında maddi değerine, kullanılan malzeme, teknik, süsleme özelliklerine göre bir takım farklılıklar ve birçok ortak özelliğe sahip olması sonucunda ortaya çıkan çeşitlilik büyük bir zenginlik oluşturmaktadır. Bu zenginlik içerisinde her yörede kadınlar farklı kültürlerin etkileriyle şekillenen ve bir takım mesajlar yansıtan başlıklar kullanmışlardır. Bir kadının sözlü veya evli olup olmadığı, kaç yıllık evli olduğu veya kaç çocuğu bulunduğu gibi durumlar hep baş süslemelerinden anlaşılmaktaydı. Bu başlıklar kimi zaman Anadolu kadını tarafından ekonomik güç göstergesi olan takılar ile süslenmiş kimi zaman da estetik zevkin yansması olarak ifade bulmuştur.

Kadın başlıkları özellikle düğün törenlerinde büyük önem taşımaktaydı. Bu sebeple gelin başlıkları Türk gelenekleri arasında özel bir yere sahip olmuş ve bunun bir yansıması olarak baş bağlama törenleri bile yapılmıştır. Anadolu kadını geleneksel başlığını sadece düğünlerde değil doğumundan ölümüne kadar ki süreç boyunca kullanmıştır (Tansuğ,1977:91,95,98). Anadolu baş süslemelerinde tepelik, fes süsü, alınlık ve yanak döven kullanılan takılar arasındadır. İnançlar doğrultusunda bereket ve tılsım amacıyla Anadolu'nun hemen her bölgesinde kullanılagelmiş en önemli baş takıları arasında yer alan tepelikler, hem ifade aracı olarak ayrı bir öneme hem de kuyum ürünü olarak ayrı bir değere sahip olmuştur.

Tepelikler; biçim, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri ve malzeme kullanımı açısından bölgesel farklılıklar göstermekte olup, genellikle yuvarlak nadiren de kare biçime sahiptir. Ekonomik duruma bağlı olarak altın, gümüş gibi değerli madenler yanı sıra bakır, bronz, pirinç, bafon gibi alaşımlar ile üretilen tepeliklerde yarı değerli taş, cam ve plastik boncuk gibi farklı malzemeler de kullanılmıştır. Tepeliklerin üretiminde ve süslemesinde ise kabartma, telkârî, savat, delik işi, tel işi, güverse, mine, mıhlama gibi çeşitli teknikler kullanılmıştır.

2. AMAÇ

Bu çalışmada; geçmişte Bolu Kıbrısçık ilçesi-çevresinde kullanılan ve günümüzde Ankara Beypazarı ilçesinde ulaşılabilen kuyumcu koleksiyonlarında yer alan kare tepeliklerin biçim, boyut, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özelliklerinin tespit edilerek belgelenmesi ve kullanım özelliklerinin tanımlanması amaçlanmıştır.

3. ÖNEM

Literatür taraması ve araştırma sırasında, etnografik madeni kadın baş takılardan birisi olan tepeliklerden kare biçimli olanlar üzerine daha önce yapılmış bir çalışmaya rastlanmaması, ayrıca kaynak kişi ve ustalarla yapılan görüşmeler neticesinde geçmişte yalnızca Bolu Kıbrısçık ilçesi-çevresinde kullanıldığı ve yalnızca Beypazarı kuyumcu ustaları tarafından üretim yapıldığı sonucunu güçlendirmektedir. Bu doğrultuda araştırma konusunu oluşturan kare biçimli tepeliklerin bölgeye özgü olması hem Beypazarı kuyumculuk tarih ve kültürü; hem de Bolu Kıbrısçık ilçesi giyim kuşam ve süslenme kültürü açısından kayıt altına alınarak gelecek nesillere aktarılması bakımından da büyük önem arz etmektedir.

4. YÖNTEM

Araştırmaya konu olan kare biçimli tepeliklerin, geçmişte Beypazarı kuyumcu ustaları tarafından üretilmiş ve zaman içerisinde değişen yaşam tarzı ve giyim kuşam şeklinin değişimi sebebiyle kullanılmadığından tekrar kuyumculara getirilip satılmış oldukları tespit edilmiştir. Ankara Beypazarı ilçesi kuyumcu koleksiyonlarında bulunan ve ulaşılabilen örneklerin incelenmesi için görüşmeler yapılmış ve bilgi formları düzenlenmiştir. Tespit edilen tepeliklerin genel-detay fotoğrafları çekilmiş; düzenlenen bilgi formları incelenen her bir ürün için kullanılmıştır. Bilgi formları doğrultusunda tepeliklerin biçim, boyut, malzeme, teknik, motif ve kompozisyon özellikleri elde edilmiştir. İncelenen her bir tepeliğin boyutları (çap, yükseklik, maden kalınlığı) kuyumcu cetveli, profil tarağı ve mikrometre gibi hassas ölçüm araçları ile gerçekleştirilmiştir. Tepelik üretiminde kullanılan madenin gümüş olup olmadığını tespit etmek amacıyla (seçilen bazı tepelikler) asit ile test yöntemi uygulanmıştır. Tepeliğin arka tarafında küçük bir kısmına madeni bir alet ile kazıma yapılmış ve kazınan bu alana bir damla nitrik asit, bir damla sülfürik asit damlatılmıştır. Maden üzerinde gerçekleşen tepkimeye bakılarak gümüşün ayarı hakkında bir fikre sahip olunmuştur. Ayarı yüksek olan gümüşün süt kesigi gibi beyaz bir renk aldığı, düşük ayar veya gümüş olmayan madenin ise yeşilimsi bir renk aldığı gözlemlenmiştir. Bu yöntem, kuyumcuların ayar tespitinde kullandığı bir yöntem olup, deneyimli bir kuyumcunun tam ayarı net bir şekilde tespit edebildiği önemli bir yöntemdir.

Beypazarı kuyumcu koleksiyonlarından ulaşılabilen, Anadolu'nun diğer bölgelerinde rastlanmayan kare biçimli bu nadir tepeliklerin kullanımı konusunda edinilen bilgi ile detaylı inceleme yapmak üzere kaynak kişiler ve Bolu Kıbrısçık ilçesinde yöre halkıyla görüşülerek kullanım özellikleri hakkında bilgilere ulaşılmıştır. Kare tepeliklerin genel ve kullanım özelliklerinin tanımlanabilmesi için yerinde gözlem ve incelemeler gerçekleştirilmiş ayrıca yöre halkından elde edilen bilgiler değerlendirmeye alınmıştır.

Bu çalışma alan araştırması niteliğinde olup, betimsel bir çalışmadır.

5. EVREN ÖRNEKLEM

Tepelikler Anadolu'da pek çok bölgede dairesel biçimde karşımıza çıkarken Ankara Beypazarı ilçesinde daire ve kare olmak üzere iki farklı biçimde üretilmişlerdir. Araştırma kapsamında incelenen tepeliklerden daire biçimli olanlar “**Beypazarı’nda Bulunan Tepeliklerin İncelenmesi**”¹ isimli başka bir makalede ele alınmış olup bu çalışmada, biçimsel olarak nadir olmalarından ötürü detaylı incelenebilmesine olanak sağlanması açısından ve her biri ayrı süsleme özelliğine sahip olduğundan, tespit edilen tüm kare biçimli tepeliklere yer verilmiştir.

Ankara ili Beypazarı ilçesi kuyumcu koleksiyonlarında bulunan tepelikler çalışmanın evrenini, örneklemine ise; Ali ERAS koleksiyonundan 7 adet, İsmail AKBAY koleksiyonundan 7 adet olmak üzere toplam 14 adet kare biçimli tepelik oluşturmaktadır.

6. BULGULAR

Beypazarı merkezde kuyumcu ustası olan Ali ERAS ve İsmail AKBAY’ a ait koleksiyonlarda yer alan ve kapsamına alınan tepeliklerin tamamı kare biçimlidir. Tepeliklerin; kenar (en) uzunluğu 12 – 14 cm. aralığında, yükseklik ölçüsünün 2 – 4 cm. aralığında kalınlık ölçüsünün 0,40 – 0,60 mm. aralığında, penes çapının 1,2 – 1,5 mm. aralığında, zincir uzunluğunun 5 – 6 cm. aralığında olduğu tespit edilmiştir.

İncelenen tepeliklerin tamamı kabartma/repousse tekniği ile üretilmiştir. Kabartma/repousse tekniği hem takı yapımında hem de takıların süslenmesinde kullanılan çok önemli bir tekniktir. Kabartma tekniğinde madenin esnekliğinden faydalanan kuyumcu ustaları; oluşturdukları motif ve kompozisyonları deneyim ve tecrübe ile binlerce darbe neticesinde metal levhaya aktararak, estetik açıdan göz dolduran çalışmalar ortaya koyarlar. Metal levhannın istenilen formda işlenebilmesi için zift içerisine belli oranlarda iç yağı, tutkal, ince kum, kil veya tuğla tozu gibi malzemelerden biri veya bir kaç eklenerek kabartma zemini hazırlanır ve çeşitli uçlardaki çelik aletler ile kabartma işlemi gerçekleştirilir.

Kabartma işlemi tamamlanan kare formlu tepeliklerin etrafına yükseklik vermek amacıyla 1 cm. kalınlığında kenarlık kaynatılmıştır. Bu kenarlık aynı zamanda tepeliğin köşelerinin düzgün durmasını da sağlamaktadır (Fotoğraf 1, 2). İncelenen tepeliklerin hammaddesini tespit etmek amacıyla uygulanan asit ile test yöntemi, sunulan imkânlar doğrultusunda örneklem olarak alınan 14 adet tepelikten 10 tanesine uygulanabilmiştir. Asit yöntemi ile gerçekleştirilen test sonucunda hammaddesi tespit edilen 10 adet tepeliğin 300 – 500 ayar aralığında gümüş olduğu belirlenmiştir (Örnek: 1, 2, 4, 5, 6, 8, 9, 10, 12, 14).

Tepeliklerin tamamı merkezi bir kompozisyon özelliği göstermekte olup; merkezde kubbe şeklinde kabartılmış alana büyük bir çiçek motifi yerleştirmiştir. Merkezin dışında çiçek, yaprak, dal, başak gibi bitkisel süslemelerle yay ve daire gibi geometrik bezemeler, merkezin çevresinde ve dış kenarlarda çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan dairesel ikili veya üçlü bordürler yer almaktadır. Köşelerde çiçek ve yapraklardan oluşan bitkisel süslemeler bulunmaktadır. En dışta ise tepeliğin biçimine uygun olarak yine noktasal ve çizgisel bordürler yer almaktadır.

İncelenen tepeliklerin büyük bir kısmında hiç halka bulunmamakta olup bazılarında ise halkalar boş durumdadır. Yalnızca 3 tanesinde ön kısmın kenarlığına kaynatılmış halkalar olup, bu halkalardan sarkan zincirlerin 2 adedinde altın ve 1 adedinde ise gümüş penesler bulunmaktadır. Bu durumun ekonomik sebeplere bağlı olarak değişim gösterdiği düşünülmektedir.

Fotoğraf 1. Kare tepeliğin kenar görünümü.

Fotoğraf 2. Kare tepeliğin köşe görünümü.

Ustalarla yapılan görüşmeler sırasında; Telkari Ustası Mehmet SARIMEN 1962 yılında çırak olarak çalıştığı dönemde Ustası Ahmet İNCEOĞLU’nun tepelik üretimi yaptığından, diğer bir Sarraf/Telkari Ustası İsmail AKBAY 1959 yılında yine çırak olarak çalıştığı dönemde ustası Rıza ERAS’ın tepelik üretimi yaptığından söz etmiştir. Bu bilgiler ışığında 1960’lara kadarki süreçte Beypazarı’ndaki ustalar tarafından daire biçimli tepeliklerle birlikte kare biçimli tepeliklerin üretimi de devam etmiştir.

¹ Erkaplan, E.; Güldür, G. (2022) “Beypazarı’nda Bulunan Tepeliklerin İncelenmesi” International Social Sciences Studies Journal, Sayı:96, s:1146-1170.

Anadolu'nun tüm bölgeleri ile ilgili giyim kuşam, baş süslemeleri ve takı konularında yapılmış araştırma ve bilimsel yayınlar tarandığında birkaç yayın dışında kare biçimli tepeliğe rastlanmamıştır.

ERKAPLAN (2011, s.123-141) sanatta yeterlik tezinde kare biçimli tepeliklerden bahsetmekte olup, bu tepelikler Ankara Etnografya Müzesi ve Beypazarı Kent Tarihi Müzesi envanterine kayıtlıdır. ÖZDEMİR ve diğerleri'nin (2011, s.80) yayınladıkları kitap ve Özdemir'in (2009,s.8-9) araştırma makalesinde Bolu Kıbrısçık ilçesinde tespit edilen kare biçimli tepeliklere yer vermiştir. ÖZBAĞI da (2002, s.785) çalışmasında Ankara Beypazarı'na ait kare biçimli bir tepelik görseline yer vermiştir.

Bu kaynaklar, Beypazarı kuyumcu ustaları ile yapılan görüşmeler ve alan araştırmalarından elde edilen bilgiler, incelenen kare biçimli tepeliklerin nadir oluşunu, üretiminin geçmişte yalnızca Beypazarı'ndaki kuyumcu ustaları tarafından üretildiğini, kullanımının ise Bolu ili Kıbrısçık merkezi ile Yukarı Divan köylerine özgü olduğunu destekler niteliktedir.

Bolu-Kıbrısçık ilçesi geleneksel kadın giyimi; baş süslemeleri ve bedene takılan takılar ile zengin bir görünüme sahiptir (Fotoğraf 3).

Fotoğraf 3. Kıbrısçık kadın giyimi (Emine Meltem AYHAN - 2014).

ÖZDEMİR'in (2009: 8-9) makalesinde Kıbrısçık ilçesi baş süslemelerinden şu şekilde bahsetmektedir: Kare tepelik ile birlikte fes, çeki, çevre, çember veya nakışlı yazmalar kullanılmakta olup, çeki başörtüsünün fesin alın kısmına bağlanması ve uçlarının fesin içine saklanması ile kullanılan bir örtüdür. İlçede, fesin üzerine tepeliğin dikilerek ve çekinin fes etrafına bağlanmasından oluşan baş giysisinin bütününe "takka" adı verilmektedir.

Öğretim Üyesi Talip CAN ile 2022 Mayıs ayında yapılan görüşmede, Kıbrısçık yöresinde tepelik kullanımı ile ilgili şu bilgiyi vermiştir: "Yaşları 40 civarına gelince hanımlar tepeliğin ön kısmında bulunan altınları çıkarıp, tepeliği sallantısız kullanırlardı. Altınları ise fesin üzerine dikerek veya bir bez üzerine tek sıra halinde dikerek çekinin altında olacak şekilde bağlarlar ve bu şekilde muhafaza ederlerdi. İhtiyaç olması durumunda bu altınlardan bozdurulurdu." Bu bilgi, incelenen tepeliklerin çoğunda ön bölümde yer alan halkaların neden boş olduğunu da açıklar niteliktedir.

Kıbrısçık Belediye Başkanı Emin TEKEMEN ve yöre halkından edinilen bilgiye göre Aşağı Divan ve Yukarı Divan köylerinde giyimde ve baş süslemelerinde genel olarak farklılıklar görülmekte olup, kare biçimli tepelikler çoğunlukla Yukarı Divan köylerinde ve ilçe merkezinde kullanılmaktaydı.

Yukarı Divan köylerinden Yazıcı Köyü sakinlerinden Nazire ÇELTEK genç kız veya evli fark etmeden tüm kadınların geçmişte tepelik taktığından bahsetmiştir. Kendisi de babasının kendisi için 1957 yılında Beypazarı'nda yaptırmış olduğu tepeliğini gençliğinden itibaren kayıvalide oluncaya kadar taktığını, kayıvalide olunca tepeliğini gelinine verdiğini anlatmıştır. Kendisine ait olan yıllarca kullandığı tepeliğini torununun eşi Servet ÇELTEK'e armağan ettiği ve onun da düğün, kına gibi özel günlerde kullanmaya devam ettiği bilgisine ulaşılmıştır.

Fotoğraf 4. Kare tepelik önden görünüm (Nazire ÇELTEK-Kıbrısçık).

Fotoğraf 5. Kare tepelik tepeden görünüm (Nazire ÇELTEK-Kıbrısçık).

Kıbrısçık Belediye Başkanı Emin TEKEMEN ve Kıbrısçık'lı Başkent Üniversitesi Öğretim Üyesi Talip CAN'ın ifadelerine göre; "Cumhuriyet'in ilk yıllarında ilçeye atanan nahiye müdürünün takka kullanımını yasaklaması ile ilçede takka kullanımı azalmış ve sandıklara kaldırılmıştır. Zaman içerisinde kentleşme, değişen yaşam koşullarının da etkisiyle geleneksel giyim ile birlikte tepelik kullanımı, buna paralel olarak da üretim giderek azalmış ve ortadan kalkmıştır."

Beypazarı kuyumculuk üretim merkezi olmasından dolayı sipariş yoluyla burada yaptırılan biçimsel açıdan diğer örneklerden farklılık gösteren kare biçimli tepelikler, uzun yıllar boyunca Bolu ili Kıbrısçık merkez ve Yukarı Divan köyleri kadınları tarafından 25-30 yıl öncesine kadar büyük bir beğeniyle kullanılmıştır.

7. SONUÇ

Beypazarı merkezde kuyumcu ustası olan Ali ERAS ve İsmail AKBAY' a ait koleksiyonlarda yer alan ve bu araştırma kapsamına alınan tepeliklerin tamamı kare biçimlidir. Tepeliklerin; kenar (en) uzunluğu 12 – 14 cm. aralığında, yükseklik ölçüsü 2 – 4 cm. aralığında, kalınlık ölçüsü 0,40 – 0,60 mm. aralığında, penes çapı 1,2 – 1,5 mm. aralığında, zincir uzunluğu 5 – 6 cm. aralığındadır.

İncelenen tepeliklerin tamamı kabartma/repousse tekniği ile üretilmiş olup kabartma işlemi tamamlanan kare biçimli tepeliklerin etrafına yükseklik vermek ve köşelerinin düzgün durmasını da sağlamak amacıyla 1 cm. kalınlığında kenarlık kaynatılmıştır. Asit ile tespit yöntemi ile gerçekleştirilen test sonucunda tepeliklerin büyük çoğunluğunun hammaddesi 300 – 500 ayar aralığında gümüştür.

Tepeliklerin tamamı merkezi bir kompozisyon özelliği göstermekte olup; merkezde kubbe şeklinde kabartılmış alana büyük bir çiçek motifi yerleştirmiştir. Merkezin dışında çiçek, yaprak, dal, başak gibi bitkisel süslemelerle yay ve daire gibi geometrik bezemeler, merkezin çevresinde ve dış kenarlarda çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan dairesel ikili veya üçlü bordürler yer almaktadır. Köşelerde çiçek ve yapraklardan oluşan bitkisel süslemeler bulunmaktadır. En dışta ise tepeliğin biçimine uygun olarak yine noktasal ve çizgisel bordürler yer almaktadır.

İncelenen kare biçimli tepeliklerin büyük bir kısmının çevresinde hiç halka bulunmamakta bazılarında ise halkalar boş durumdadır. Bir kaç tepeliğin yalnızca ön kısmın kenarlığına kaynatılmış halkalar olup, bu halkalardan sarkan zincirlerin uçlarında altın veya gümüş penesler bulunmaktadır. Bu durum ekonomik sebeplere bağlı olarak değişim göstermektedir.

Beypazarı kuyumcu ustaları ile yapılan görüşmeler, yöre araştırması ve bilimsel yayınların taranması sonucunda; 1960'lara kadarki süreçte Beypazarı'ndaki ustalar tarafından daire biçimli tepeliklerle birlikte kare biçimli tepeliklerin üretimi de devam etmiştir. Kare biçimli tepeliklerin Anadolu' da başka bir bölgede üretim ve kullanımına rastlanmamıştır. Beypazarı'nın kuyumculuk üretim merkezi olmasından dolayı sipariş yoluyla üretimin yalnızca Beypazarı kuyumcu ustalarına ait olduğu, kullanımının ise; yalnızca Bolu Kıbrısçık ve civarına ait olduğu sonucu ortaya çıkmaktadır. Veriler, kare biçimli tepeliklerin bu iki bölgeye özgü olduğu sonucunu güçlendirmektedir.

Kıbrısçık'ta geçmişte kare biçimli tepelikler çoğunlukla Yukarı Divan köylerinde, genç kız veya evli fark etmeden tüm kadınlar tarafından fes veya başlık üzerine dikilerek, ön kısmındaki sallantılarda altın veya gümüş penesli ya da sallantısız olarak kullanılmıştır. Geleneksel kadın giyimi ve başlıkları Anadolu'nun diğer bölgelerinde olduğu gibi günümüzde Kıbrısçık ve civarında da kullanılmamakta fakat bazı evlerde sandıklarda saklanıp, düğün törenleri gibi önemli günlerde kullanılmaktadır.

Geçmişte Beypazarı kuyumcu ustaları tarafından üretilmiş kare tepelikler zaman içerisinde toplumda giyim kuşam şeklinde meydana gelen değişim nedeniyle kullanılmadığından tekrar kuyumculara getirilip satılmış, bir kısmı muhafaza edilirken bir kısmı da eritilerek ustalar tarafından hammadde olarak kullanılmıştır. Biçimsel açıdan diğer örneklerden farklılık gösteren ve bölgeye özgü bir yapıya sahip olan bu kare tepelikler ne yazık ki bu şekilde yok olmaktadır. Tepeliklerin kuyumcu koleksiyonlardan satın alınarak müze koleksiyonlarına dâhil edilerek koruma altına alınması Türk kültürüne büyük katkı sağlayacaktır.

BİLGİ FORMU 1

Örnek No : 1
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13,5 x 13,5 cm.
Yükseklik : 3,5 cm.
Kalınlık : 0,40 mm.
Penes çapı : 1,3 cm.
Zincir Uzunluğu : 5 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 500 ayar gümüş, altın (Mahmudiye penesler)

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında altı yayın dışı doğru birleşim kısımlarında, dış ara boşluklarında çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek, yaprak ve başak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir. Tepeliğin ön kısmında halkalardan sallanan, belli aralıklarla, aynı boyda üzerine üçer adet olmak üzere toplam yirmi yedi adet altın penes yerleştirildiği dokuz zincir yer almaktadır.

BİLGİ FORMU 2

Örnek No : 2
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13,5 x 13,5 cm.
Yükseklik : 4 cm.
Kalınlık : 0,50 mm.
Penes çapı : 1,5 cm.

Zincir Uzunluğu: 5 cm.

Kullanılan Teknikler

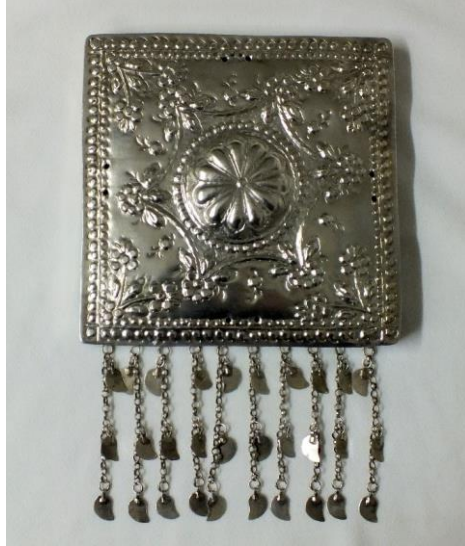
Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş, altın (Mahmudiye penesler), boncuk

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında, dışa dönük içinde ve dış aralarında bitkisel motifler bulunan aralıklı dört yay ve bu yayı çevreleyen dairesel bir hat bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek, yaprak ve başak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir. Tepeliğin ön kısmında halkalardan sallanan, aynı boyda, üzerinde belli aralıklarla ikişer adet olmak üzere toplam on altı adet altın penesin yerleştirilmiş bulunduğu sekiz zincir ve bu zincirlerin üst kısmında mavi renkte bir sıra boncuk dizisi yer almaktadır.

BİLGİ FORMU 3

Örnek No : 3

Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.

Ürünün Biçimi : Kare

Ürünün Boyutları

En : 14 x 14 cm.

Yükseklik : 3,7 cm.

Kalınlık : 0,40 cm.

Penes çapı : 0,8 x 1,2 cm.

Zincir Uzunluğu: 6 cm.

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında altı yayın dışa doğru birleşiminden meydana gelen yapının her bir ucunda, yayların dış ara boşluklarında çiçek ve yaprak motifleri yer almaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek, yaprak ve başağı anımsatan motiflerden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan üç bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak amacıyla kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir. Tepeliğin ön kısmında halkalardan sallanan, üzerinde belli aralıklarla, aynı boyda ve üçer adet olmak üzere toplamda otuz adet yerleştirilmiş yaprak şeklinde penesin bulunduğu on zincir yer almaktadır.

BİLGİ FORMU 4

Örnek No : 4
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13 x 13 cm.
Yükseklik : 3,5 cm.
Kalınlık : 0,52 cm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifli ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında dört adet içe dönük yayın birleşiminden meydana gelen bir süsleme, yayların içlerinde ve dış birleşim yerlerinde çiçek, yaprak motifleri bulunmakta ve tüm yapıyı çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür çevrelemektedir. Kare biçiminin her bir köşesinde ise dal, çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 5

Örnek No : 5
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13,7 x 13,7 cm.
Yükseklik : 3,7 cm.
Kalınlık : 0,40 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında, dört adet dal, çiçek ve yapraklardan oluşan bitkisel motifler ve ardından motifleri çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür çevrelemektedir. Kare biçimin her bir köşesinde ise kıvrımlı dal, çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 6

Örnek No : 6
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13 x 13 cm.
Yükseklik : 3,7 cm.
Kalınlık : 0,40 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında sekiz adet yayın dışa doğru birleşiminden meydana gelen bir yapı yer almakta, yayların iç dış boşluklarına gelecek şekilde çiçek, yaprak motifleri ve ardından motifleri çevreleyen çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise kıvrımlı dal, çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 7

Örnek No : 7
Bulunduğu Yer : Ali ERAS koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 12,5 x 12,5 cm.
Yükseklik : 3 cm.
Kalınlık : 0,58 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında karşılıklı yerleştirilmiş dört adet çiçek ve yapraklardan oluşan bitkisel motifler çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan üç bordür ile çevrelenmektedir. Kare biçiminin her bir köşesinde ise çiçek ve dal kıvrımlarından oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 8

Örnek No : 8

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.

Ürünün Biçimi : Kare

Ürünün Boyutları

En : 12 x 12 cm.

Yükseklik : 2,5 cm.

Kalınlık : 0,40 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 300 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında iç kısımlarında yıldızı anımsatan, dış aralarında üçlü noktasal süslemenin yer aldığı on üç adet dairesel motifi yine dairesel bir hat çevrelemektedir. Kare biçiminin her bir köşesinde ise çiçek ve dal kıvrımlarından oluşan süslemeler, dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 9

Örnek No : 9

Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu

Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 12,8 x 12,8 cm.
Yükseklik : 3 cm.
Kalınlık : 0,60 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 500 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında yedi adet yayın dışı doğru birleşiminden meydana gelen yapının iç ve dış boşluğuna gelecek şekilde laleye benzeyen motifler, ardından bu motifleri çevreleyen dairesel yapıda çizgi ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek, yaprak ve dal motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise noktasal ve çizgisel tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 10

Örnek No : 10
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13 x 13 cm.
Yükseklik : 3,2 cm.
Kalınlık : 0,60 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında iki farklı görünümde karşılıklı yerleşmiş, biri kıvrımlı dal ve yapraklardan, diğeri çiçek ve yapraklardan oluşan iki farklı bitkisel motif yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 11

Örnek No : 11
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 12,5 x 12,5 cm.
Yükseklik : 3 cm.
Kalınlık : 0,60 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler
Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında yedi adet yayın içe doğru birleşim kısımlarında çiçek ve yaprak motifleri ve bu motifleri çevreleyen dairesel bir hat bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise dal ve çiçek motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 12

Örnek No : 12
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13,5 x 13,5 cm.
Yükseklik : 3 cm.
Kalınlık : 0,60 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler
Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan bir bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında, dışa dönük içinde ve dış aralarında bitkisel motifler bulunan bölünmüş, aralıklı dört yandan meydana gelen bir süsleme ve bu süslemeyi çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise noktasal ve çizgisel tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 13

Örnek No : 13
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 13 x 13 cm.
Yükseklik : 2 cm.
Kalınlık : 0,60 mm.
Penes çapı : -
Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)
Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : Bilinmiyor.

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında on iki adet yayın dışa doğru birleşiminden meydana gelen kısımların her bir ucunda çiçek ve yaprak motifleri bulunmaktadır. Kare biçimin her bir köşesinde ise çiçek ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan üç bordür bulunmaktadır. Tepeliğin etrafına düzgün durmasını sağlamak için kenarlık kaynatılarak yükseltilmiştir.

BİLGİ FORMU 14

Örnek No : 14
Bulunduğu Yer : İsmail AKBAY koleksiyonu
Dönemi : Osmanlı 19. yy. sonu, 20 yy.
Ürünün Biçimi : Kare
Ürünün Boyutları
En : 12,5 x 12,5 cm.
Yükseklik : 1,5 cm.

Kalınlık : 0,55 mm.

Penes çapı : -

Zincir Uzunluğu : -

Kullanılan Teknikler

Zeminde : Kabartma (Repousse)

Süslemede : -

Kullanılan Malzeme : 400 ayar gümüş

Kompozisyon : Kare biçimli yapıya sahip olan tepelik, merkezi kompozisyon özelliği göstermektedir. Merkezde, dairesel alanda çiçek motifi ve onu çevreleyen çizgisel, noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Bordürün dışında merkeze dönük, içinde ve dış aralarında bitkisel motifler bulunan ikiye bölünmüş, aralıklı dört yaydan meydana gelen bir süsleme ve bu süslemeyi çevreleyen dairesel bir hat bulunmaktadır. Dairesel alanın içinde yayların etrafını dolaşan noktasal bir bordür, kare biçiminin her bir köşesinde ise dal ve yaprak motiflerinden oluşan süslemeler yer almaktadır. Dışta ise çizgisel ve noktasal tekrarlardan oluşan iki bordür bulunmaktadır. Tepeliğin dışında kenarlık bulunmamakla birlikte yıpranmalar mevcuttur.

KAYNAKÇA

Baktır, H. (2016). “Lady Montagu’nün Türkiye Mektupları’na Etnografik Bir Bakış”, Kare Dergisi, International Academic Journal On Comparative Literary, Cultural, Linguistics and Folklore Studies. 1(1):13-26, <https://dergipark.org.tr/tr/pub/kare/issue/37771/436117> Erişim tarihi: 12.03.2022

Erkaplan, E. (2011). “Ankara İlinde Bulunan Tepeliklerin İncelenmesi”, Yayınlanmamış Sanatta Yeterlilik Tezi, Gazi Üniversitesi/Eğitim Bilimleri Enstitüsü El Sanatları Eğitimi Bilim Dalı, Ankara.

Kacar, N. (2018). “Denizli İli Çal İlçe ve Yöresi Geleneksel Kadın Giysi Özelliklerinin Giyim Kültürü Açısından İncelenmesi”, 9. Milletlerarası Türk Halk Kültürü Kongresi Bildirileri, 223-242, Ankara. (<https://www.kulturportali.gov.tr/mrepo/eKitap/eb-Maddi%20Kultur/5/#zoom=z>) Erişim tarihi: 12.03.2022

Özdemir, M. (2009). “Bolu İlinde Geleneksel Kadın Başlıkları”, Süleyman Demirel Üniversitesi Güzel Sanatlar Fakültesi Hakemli Dergisi, Sayı: 04, s:1-15.

Özdemir, M.; Yetim, F. & Kasaplı, H. (2011). Bolu İli Yöresel Kıyafetleri ve Folklorik Yapma Bebek Üretiminde Değerlendirilmesi, Pulat Basımevi, Ankara.

Özbaşı, T. (2002). “Geleneksel Türk Takıları” Türkler Ansiklopedisi, 7:785-799, Semih Ofset, Ankara.

Tansuğ, S. (2007). “Anadolu Gelinlerinin Başlıkları” Jival, Kasım, 3:30-33, Umur Basım, İstanbul.

Tansuğ, S. (1977). “Gelin Başlıkları ve Giyimi”, Sanat, Haziran, 3(6):91-98, Tiftdruk Matbaacılık, İstanbul.

Kaynak Kişiler

Talip CAN (1944 doğumlu) Başkent Üniversitesi Eğitim Fakültesi Eğitim Yönetimi ve Denetimi Bölümü Öğretim Üyesi (Dr. Öğr. Üyesi) Görüşme Tarihi: 05.05.2022

Nazire ÇELTEK (1940 doğumlu / Yazıcı Köyü sakini) Görüşme Tarihi: 19.05.2022

Servet ÇELTEK (1990 doğumlu / Yazıcı Köyü Sakini) Görüşme Tarihi:19.05.2022

Emin TEKEMEN (Kıbrısçık Belediye Başkanı) Görüşme Tarihi:19.05.2022

Ali ERAS (Sarra / Telkâri ustası) Görüşme Tarihi:06.11.2021

İsmail AKBAY (1950 doğumlu / Sarraf / Telkâri ustası) Görüşme Tarihi: 24.12.2021

Ali AKBAY (1970 doğumlu / Telkâri ustası) Görüşme Tarihi: 27.11.2021

Emine Meltem AYHAN (Fotoğrafçı) Görüşme Tarihi: 13.06.2021